

PROF. DR HAB. DR H.C. WOJCIECH ZIĘTARA JAKO
NAUKOWIEC, WYCHOWAWCA I CZŁOWIEK

Henryk Runowski

Katedra Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego
w Warszawie
Kierownik: prof. dr hab. Henryk Runowski

DZIECIŃSTWO I MŁODOŚĆ

Prof. dr hab. dr. h.c. Wojciech Ziętara urodził się 9 lutego 1940 roku w Mycielewie (województwo kujawsko-pomorskie) w rodzinie rolniczej. Szkołę podstawową ukończył w 1953 roku. Był to okres bardzo trudny dla rolnictwa i rodzin w nim pracujących. Z uwagi na zły stan zdrowia ojca nie miał możliwości kontynuacji nauki w szkole średniej. W latach 1953-1958 pracował w gospodarstwie rolnym rodziców. Prawdopodobnie wykonywałby ją z sukcesem przez następne lata swojego życia, gdyby nie wypadek przy pracy w 1958 roku, w wyniku którego stracił prawą rękę. Dalsza praca w gospodarstwie stała się tym samym właściwie niemożliwa. Konieczna była zmiana dotychczasowej drogi życiowej. Profesor W. Ziętara podjął naukę w technikum rolniczym w Bydgoszczy, które ukończył z bardzo dobrymi wynikami w 1963 r.

OKRES STUDIÓW I POCZĄTKI PRACY ZAWODOWEJ

W latach 1963-1968 studiował na Wydziale Ekonomiczno-Rolniczym Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Podczas studiów, oprócz obowiązujących krajowych praktyk rolniczych, odbył dwie praktyki zagraniczne: w 1967 r. dwumiesięczną praktykę rolniczą w Holandii i w 1968 r. miesięczną praktykę w NRD. W trakcie studiów aktywnie uczestniczył w pracach studenckiego Koła Naukowego Ekonomistów (KNE) na Wydziale Ekonomiczno-Rolniczym SGGW. W roku akademickim 1967/1968 pełnił funkcję Prezesa KNE. W ramach prac w KNE przygotował referat pt.: *Sytuacja ekonomiczna młodych rolników*. Wygłosił go na Ogólnopolskim Sympozjum Kół Naukowych Wyższych Szkół Rolniczych w Lublinie w 1968 r. i uzyskał I nagrodę. Pracę magisterską pt.: *Projekt wstępny reorganizacji gospodarstwa rolniczego sporządzony metodą programowania liniowego i planowania programu przy kryterium celu maksymalnej wydajności pracy*, napisał pod kierunkiem prof. dr. hab. Ryszarda Manteuffla w Katedrze Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych (obecnie Katedra Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw). Ten moment można uznać

za początek drogi naukowej prof. W. Ziętary. Bezpośrednio po ukończeniu studiów, w roku akademickim 1968/1969 był uczestnikiem Asystenckich Studiów Przygotowawczych w Katedrze Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych. Następnie w 1970 roku odbył staż produkcyjny w Stadninie Koni w Racocie (województwo wielkopolskie). W latach 1971-1972 pracował w Kombinacie Łąkarskim Wizna (województwo podlaskie) na stanowisku starszego agronoma, prowadząc jednocześnie badania w zakresie kompleksowej mechanizacji koordynowane przez Instytut Budownictwa, Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa w Warszawie. Doświadczenia zdobyte w czasie pracy w gospodarstwie, krajowych i zagranicznych praktyk rolniczych oraz pracy zawodowej w rolnictwie stanowiły ważny punkt odniesienia w późniejszej pracy naukowej.

PRACA NAUKOWA

Od 1 marca 1972 roku profesor W. Ziętara podjął pracę w Katedrze Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Pracę doktorską pt.: *Podjęcie decyzji w przedsiębiorstwie rolniczym* przygotował pod kierunkiem prof. dr. hab. Floriana Manieckiego, a jej obrona odbyła się w 1976 roku na Wydziale Ekonomiczno-Rolniczym (obecnie Wydział Nauk Ekonomicznych) SGGW. W latach 1978-1979 jako stypendysta Fundacji Alexandra von Humboldta (Alexander von Humboldt Stiftung) odbył 15-miesięczny staż naukowy na uniwersytetach w Bonn i w Hohenheim pod kierunkiem prof. Günthera Steffena i prof. Erwina Reisha. W 1991 roku ponownie, w ramach stypendium tej samej fundacji odbył 5-miesięczny staż naukowy na Uniwersytecie w Bonn.

Stopień naukowy doktora habilitowanego nauk ekonomicznych w zakresie ekonomii uzyskał w 1989 roku na podstawie pracy pt.: *Plan roczny i koncepcja systemu kontroli jego realizacji w państwowym przedsiębiorstwie rolniczym* i dzięki pozostałemu dorobkowi naukowemu. Od 1992 r. pracował w tej samej katedrze na stanowisku profesora nadzwyczajnego. W 1996 r. uzyskał tytuł naukowy profesora nauk ekonomicznych. W latach 2000-2010 był zatrudniony na stanowisku profesora zwyczajnego.

W 2007 roku w dowód uznania za swoją działalność i pozycję zdobytą w nauce, kształceniu kadr naukowych, wychowaniu młodzieży i działalności społecznej otrzymał tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie.

Z dniem 1 października 2010 r. formalnie przeszedł na emeryturę. Od strony praktycznej nic z tym dniem się nie zmieniło. Profesor Wojciech Ziętara nadal prowadzi zajęcia ze studentami, kieruje projektami badawczymi, tworzy i publikuje.

DOROBEK NAUKOWY

Dorobek naukowy zawarty jest w blisko 400 publikacjach, z których połowa ma charakter naukowy (oryginalne prace twórcze), około 80 to prace popularno-naukowe, ponad 50 publikacji zamieszczonych zostało w materiałach konferencyjnych. Pozostały dorobek zawarty jest w opracowaniach niepublikowanych. W grupie oryginalnych prac twórczych 127 to prace samodzielne. Liczba podręczników i skryptów obejmuje 25 pozycji, z tego 17 to opracowania samodzielne i 8 – współautorskie. W językach obcych opublikowane zostały 23 prace, z tego 16 w języku niemieckim, 6 w języku angielskim i 1 w języku rosyjskim.

Opublikowane prace dotyczą problematyki metodologii badań i poznania zjawisk ekonomiczno-rolniczych oraz wdrażania postępu techniczno-organizacyjnego w gospodarstwach rolnych.

W pracach o charakterze metodologicznym można wyróżnić następujące kierunki:

- opracowanie metodyki mierzenia ekonomicznej i społecznej wydajności pracy w rolnictwie,
- adaptowanie do warunków polskiego rolnictwa metod optymalizacyjnych (programowanie liniowe i liniowo-dynamiczne) i symulacyjnych typu Monte Carlo dla potrzeb organizacji gospodarstw,
- zweryfikowanie kryteriów wyodrębnienia kosztów stałych i zmiennych oraz przydatności tych kosztów w rachunku ekonomicznym gospodarstwa rolniczego,
- opracowanie metodyki określania optymalnego okresu użytkowania środków trwałych na przykładzie krów mlecznych.

Pierwszy z wymienionych kierunków zapoczątkowany został już w trakcie odbywania Asystenckich Studiów Przygotowawczych w latach 1968-1969. Rezultatem tych badań było opracowanie pt.: *Poziom i dynamika wydajności pracy w rolnictwie w Polsce w latach 1958-1968* (maszynopis w Zakładzie Prakseologii PAN i Instytucie Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych SGGW, Warszawa 1969). Wyniki badań zostały wykorzystane w 5 publikacjach naukowych wydrukowanych w następujących czasopismach: „Zeszyty Naukowe SGGW” (1970), „Roczniki Nauk Rolniczych” (1971), „Wieś i rolnictwo” (1978), w rozdziale w książce pt.: *Dynamika wydajności pracy w świetle prakseologii* (40 stron) (1972), a także hasło w *Encyklopedii Ekonomiczno-Rolniczej* (1984). Prace te przyczyniły się do uporządkowania kwestii związanych z kategoriami i metodami mierzenia ekonomicznej i społecznej wydajności pracy w rolnictwie i były licznie cytowane.

O adaptowaniu metod optymalizacyjnych do warunków polskiego rolnictwa można przeczytać w 14 publikacjach naukowych i w 4 skryptach. Do najważniejszych należy zaliczyć: *Możliwości produkcyjne gospodarstw indywidualnych w Polsce* w „Postęпах Nauk Rolniczych” nr 6/1970 (gdzie wykorzystując metodę planowania programu, opracowano modele gospodarstw rolniczych w zespole: Wojciech Józwiak, Wojciech Ziętara i Józef Żuk); *Symulacja organizacji produkcji w gospodarstwie rolniczym metodą Monte Carlo* w „Rocznikach Nauk Rolniczych. Seria G”, t. 83, z. 2/1983 oraz *Plan roczny i koncepcja kontroli jego organizacji w państwowym przedsiębiorstwie rolniczym*, Wydawnictwo SGGW, Warszawa 1989. W pracy tej rozwinięto i wykorzystano metodę programowania liniowo-dynamicznego do sporządzenia planów krótkoterminowych w rolnictwie. Była to pierwsza udana próba zastosowania tej metody w badaniach ekonomiczno-rolniczych.

Problematyka kosztów stałych i zmiennych była podejmowana w 16 publikacjach naukowych, w tym 3 w „Zagadnieniach Ekonomiki Rolnej”, 1 w „Rocznikach Nauk Rolniczych”, 4 w „Nowym Rolnictwie”, a 8 w innych wydawnictwach. Część z tych prac była wykonana wspólnie z Tomaszem Kondrasukiem. Za niezwykle istotne należy uznać ściśle zdefiniowanie kosztów stałych i zmiennych oraz wykazanie nieprzydatności pełnego rachunku kosztów do podejmowania decyzji w zakresie wyboru działalności produkcyjnych na etapie planowania.

Zagadnienia metodyczne związane z określeniem optymalnego okresu użytkowania środków trwałych na przykładzie krów mlecznych opisano w 2 publikacjach. Prace te były wykonane wspólnie z Teresą Olko-Bagieńską.

Prace o charakterze poznawczym dotyczą następujących dziedzin:

- specjalizacji gospodarstw rolniczych,
- technologicznych procesów produkcji roślinnej,
- ekologicznych problemów produkcji roślinnej,

- zarządzania przedsiębiorstwami rolniczymi,
- przekształceń własnościowych w rolnictwie i nowych form organizacyjnych i prawnych przedsiębiorstw rolniczych,
- zagadnień integracji z Unią Europejską i konkurencyjności polskich przedsiębiorstw rolniczych.

Zagadnienia specjalizacji gospodarstw rolniczych były przedmiotem badań prowadzonych przez prof. W. Ziętare i jego współpracowników pierwszej połowie lat 70. XX wieku. Wspólnie z W. Józwiakiem i J. Żukiem Profesor opracował metodykę budowy modeli wyspecjalizowanych gospodarstw rolniczych w nawiązaniu do prognozowanych zmian strukturalnych i technologicznych w produkcji rolnej. Efektem tych prac było 8 publikacji naukowych, zamieszczonych głównie w „Nowym Rolnictwie” i „Postęпах Nauk Rolniczych”. Zagadnienia te w początkach lat 70. były bardzo istotne – wyprzedzały i tworzyły teoretyczne podstawy procesów specjalizacji i kooperacji w rolnictwie, a szczególnie w gospodarstwach indywidualnych w dekadzie lat 1970-1980.

Badania technologicznych procesów produkcji rolniczej związane były z badaniami kompleksowej mechanizacji, prowadzonymi w przedsiębiorstwach łąkarskich: Kombinacie Łąkarskim Wizna, PGR Rzaśnik oraz PGR Kalisz. Rezultatem tych prac badawczych jest 13 publikacji naukowych, w tym 1 w języku rosyjskim i 3 w języku niemieckim. Badane problemy dotyczyły głównie technologii prac maszynowych (zbioru roślin pastewnych, nawożenia mineralnego i organicznego oraz transportu wewnętrznego i zewnętrznego). Wykazano, że odległość nie jest jedynym czynnikiem determinującym nakłady na transport, lecz istotnymi czynnikami są również: jakość dróg, rodzaj środków transportowych i organizacja pracy.

Ekologiczne problemy produkcji rolniczej znajdują odzwierciedlenie w 9 publikacjach. Są one efektem badań prof. W. Ziętary prowadzonych w gospodarstwach ekologicznych w Niemczech, gdzie ta forma rolnictwa ma znacznie dłuższe tradycje niż w Polsce. Badania tego typu prowadzone były również metodą monograficzną i obejmowały wybrane gospodarstwa ekologiczne w Polsce.

Problematyce zarządzania przedsiębiorstwami rolniczymi poświęcono 24 publikacje. Pierwsza grupa problemów dotyczy podejmowania decyzji w przedsiębiorstwach rolniczych (3 publikacje, w tym książka). Tym zagadnieniem Jubilat zajmował się również w pracy doktorskiej. Pracę tę należy uznać za nowatorską, gdyż zagadnienia podejmowania decyzji nie były dotychczas w ten sposób badane. W literaturze ekonomiczno-rolniczej nie było odpowiednich przykładów. W opracowaniu tym podjęto także próbę określenia racjonalnych rozmiarów podstawowej jednostki gospodarczej w rolnictwie na podstawie liczby decyzji podejmowanych przez jej kierownika. Praca ta pt.: *Podjęcie decyzji w przedsiębiorstwach rolniczych* została opublikowana jako monografia w „Rocznikach Nauk Rolniczych”.

Kolejne zagadnienie to problematyka celów gospodarczej działalności człowieka (6 publikacji), do której prof. W. Ziętara również podszedł nowatorsko, bowiem wówczas kwestii tych nie przedstawiano w ten sposób w naszej literaturze. We wnioskach z badań Profesor stwierdził, że zysk nie jest jedynym celem działalności realizacji celów rzeczywistych. Jedną z ważniejszych publikacji z tego zakresu jest praca pt.: *System celów rolniczych gospodarstw rodzinnych*, wykonana wspólnie z Edwardem Majewskim i opublikowana w „Zagadnieniach Ekonomiki Rolnej” nr 6/1997. Zastosowano w niej oryginalną metodę badania hierarchii celów (porównywanie parami). W wyniku badań ustalono, że w badanej zbiorowości rolników (595) jako cel najważniejszy sklasyfikowano: wychowanie dzieci i zapewnienie im dobrej przyszłości, zaś dochód z gospodarstwa został sklasyfikowa-

ny na pozycji 4. Referat o tej tematyce pt.: *System of farmers objectives – basis to formulate strategies of family farms of Poland* został wygłoszony na IV Europejskim Sympozjum pt.: *Rural and farming system analysis* w Stuttgarcie – Hohenheim w 1998 roku.

Kwestii planowania jako dziedziny zarządzania poświęcono 8 publikacji, z których najważniejsza to praca habilitacyjna pt.: *Plan roczny i koncepcja kontroli jego organizacji w państwowym przedsiębiorstwie rolniczym* (1989). Roli informacji w zarządzaniu poświęcono 6 publikacji. Prace te były wynikiem badań dotyczących rozpoznania stanu i potrzeb informacyjnych w państwowych przedsiębiorstwach rolniczych oraz opracowania skomputeryzowanych systemów ewidencji i przetwarzania danych dotyczących nakładów pracy, siły pociągowej, maszyn i innych środków.

Problematyka przekształceń własnościowych w rolnictwie jest jednym z ważniejszych i najszerzej podejmowanych problemów naukowych. Prof. W. Ziętara rozważał ją w blisko 70 publikacjach, z tego 31 naukowych i pozostałych popularno-naukowych. Ponadto zagadnienia te znalazły odbicie w 15 referatach wygłoszonych na konferencjach naukowych i opublikowanych w materiałach konferencyjnych. Ogólnie publikacje te podzielić można na 2 grupy:

- 1) dotyczącą koncepcji i kierunków przekształceń własnościowych w rolnictwie,
- 2) obejmującą efekty przekształceń własnościowych.

W pierwszej grupie na podkreślenie zasługują prace traktujące o roli sektora społecznego w rolnictwie w procesie przekształceń własnościowych, a w szczególności zagadnienia dzierżawy ziemi, w tym opracowanie pt.: *Dzierżawa ziemi w RFN jako czynnik przemian w strukturze obszarowej przedsiębiorstw rolniczych* opublikowane w „Zagadnieniach Ekonomiki Rolnej” nr 1/3/1992. Do tej grupy należy zaliczyć także publikację w „Berichte über Landwirtschaft” pt.: *Analyse der bisherigen Entwicklung und der aktuellen Agrarprobleme der polnischen Landwirtschaft*. Zagadnienia dotyczące koncepcji przekształceń własnościowych najlepiej profesor W. Ziętara przedstawił w opracowaniach niepublikowanych.

Zdecydowanie szerzej omawiane są efekty przekształceń własnościowych. Tematyka ta znalazła się szczególnie w 24 publikacjach wydanych po uzyskaniu tytułu profesora. Na podkreślenie zasługują 4 publikacje traktujące o skutkach przekształceń własnościowych w byłej NRD, gdzie w wyniku przekształceń własnościowych wykształciły się trzy grupy form prawnych przedsiębiorstw: przedsiębiorstwa osoby fizycznej (gospodarstwa rodzinne), spółki cywilne i przedsiębiorstwa z osobowością prawną (spółdzielnie rolnicze i spółki z o.o.). Cechą charakterystyczną przemian w rolnictwie w byłej NRD jest ciągle malejąca rola przedsiębiorstw z osobowością prawną, przejawiająca się spadkiem w użytkowaniu ziemi z 72% w 1992 r. do 54% w 1998 r., przy jednoczesnym wzroście udziału w równej mierze gospodarstw rodzinnych i spółek cywilnych (z 13 do 23%). Skutki przekształceń własnościowych w rolnictwie polskim były omawiane w kilkunastu publikacjach (referatach na konferencjach naukowych), a także w publikacji w języku niemieckim pt.: *Ziele und Stand der Eigentumsu mwandlung in der polonischen Landwirtschaft* wydanej w: „Berichte über Landwirtschaft” oraz 2 artykuły w wydawnictwach austriackich.

Zagadnienia integracji z Unią Europejską i konkurencyjność polskich przedsiębiorstw rolniczych znajdują odzwierciedlenie w 8 publikacjach, z tego 5 dotyczy problemów związanych z integracją, m.in. opracowanie *Wpływ różnych scenariuszy polityki rolnej na możliwości rozwojowe gospodarstw ze szczególnym uwzględnieniem Unii Europejskiej*. Prace te były wykonywane we współpracy z T. Kondraszukiem i E. Majewskim. W ich ramach analizowano procesy dostosowawcze przedsiębiorstw rolniczych o różnych kierunkach i skali produkcji. Zagadnienie konkurencyjności polskiego rolnictwa profesor W. Ziętara zaprezentował w trzech artykułach. Było to opracowanie *Konkurencyjność polskiego rol-*

nictwa w procesie integracji z Unią Europejską („Postępy Nauk Rolniczych” nr 2/1997) i dwa artykuły wspólnie z Andrzejem Parzonko dotyczące organizacji gospodarstw mlecznych w Polsce i w wybranych krajach Unii Europejskiej. Artykuły te zostały opublikowane w „Przeglądzie Hodowlanym” nr 2 i 3/1999.

W ostatnich latach profesor W. Ziętara skoncentrował się na opracowaniu modelu rozwoju polskiego rolnictwa (m.in. *Model polskiego rolnictwa – wobec aktualnych wyzwań*, „Zeszyty Naukowe SGGW. Ekonomia i Organizacja Gospodarki Żywnościowej” nr 73/2009), uwarunkowaniach jego zmian (m.in. *Organizacyjno-ekonomiczne uwarunkowania zmian w polskim rolnictwie do 2020 r.* IUNG, „Studia i Raporty IUNG-PIB” z. 14) oraz uwarunkowaniach rozwoju przedsiębiorstw rolnych (m.in. *Uwarunkowania rozwoju gospodarstw wielkotowarowych*, „Roczniki Naukowe SERiA” t. XI, z. 1).

Z dokonanego przeglądu dorobku naukowego wynika, że profesor W. Ziętara ma bardzo duże osiągnięcia w rozwoju nauk ekonomiczno-rolniczych, zarówno w doskonaleniu metodologii badań, jak i wzbogacaniu wiedzy teoretycznej z zakresu funkcjonowania rolnictwa i przedsiębiorstw rolniczych. Jego badania i prace mają w przeważającej części charakter pionierski i oryginalny, wnoszą duży wkład do rozwoju teorii i odpowiadają na zapotrzebowanie praktyki rolniczej, także służą doskonaleniu rozwiązań praktycznych. Między innymi z tych względów profesor W. Ziętara posiada niekwestionowany autorytet zarówno w środowisku naukowym, jak i w środowisku praktyki gospodarczej, z którą utrzymuje ścisły kontakt.

KSZTAŁCENIE KADR NAUKOWYCH

Równie znaczące jak dorobek naukowy są zasługi profesora W. Ziętary w zakresie kształcenia kadr. Ta sfera działalności Profesora obejmuje indywidualne kształcenie na poziomie magistra i doktora. Był promotorem 220 prac magisterskich, z czego 33 przed uzyskaniem stopnia doktora habilitowanego. W latach 1972-1990 był opiekunem studenckiego KNE Wydziału Ekonomiczno-Rolniczego SGGW. Koło to w tym okresie należało do wyróżniających się aktywnością w skali kraju. Ponadto, pełnił funkcję opiekuna 91 prac dyplomowych przygotowanych przez słuchaczy studiów podyplomowych z ekonomiki i organizacji przedsiębiorstw rolniczych, zarządzania, bankowości i finansów oraz MBA.

Profesor był promotorem 20 zakończonych przewodów doktorskich, a także promotorem dwóch przewodów o nadanie przez Senat Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie tytułu doktora honoris causa: prof. dr. hab. Güntherowi Steffenowi (1998) z Uniwersytetu Fryderyka Wilhelma w Bonn i prof. dr. hab. h. c. multi Erwinowi Reischowi (2002) z Uniwersytetu w Hohenheim.

Pełnił funkcję recenzenta w 5 postępowaniach o nadanie tytułu profesora nauk ekonomicznych w zakresie ekonomii i także w 5 postępowaniach o zatrudnienie na stanowisku profesora. Był recenzentem w 9 przewodach habilitacyjnych i w 19 przewodach doktorskich, w tym 1 na Uniwersytecie w Bonn. Ponadto zrecenzował ponad 180 artykułów i prac do publikacji.

Ważnym elementem działalności profesora W. Ziętary w zakresie kształcenia kadr naukowych jest prowadzone w Katedrze od kilkadziesiąt lat seminarium doktorskie, w którym uczestniczą doktoranci z różnych uczelni rolniczych, instytutów naukowych i z praktyki gospodarczej. Inicjatorem tego seminarium i pierwszym kierownikiem był prof. Ryszard Manteuffel. Następnie prowadził je prof. Florian Maniecki, a od kilkunastu lat odbywają się one pod kierunkiem prof. W. Ziętary. W ramach seminarium kandydaci na doktorów i doktorów habilitowanych prezentują założenia metodyczne swoich prac i wyniki badań, a następnie odbywa się nad nimi dyskusja

naukowa. Bez działalności tego seminarium, jak również bez wielu indywidualnych konsultacji, których prof. W. Ziętara udzielił kandydatom, wiele osób nie uzyskałoby stopni doktora lub doktora habilitowanego albo uzyskałoby je ze znacznym przesunięciem czasowym.

DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACYJNA

Działalność organizacyjna prof. W. Ziętary jest bardzo rozległa. W sferze nauki wiąże się z działalnością w Towarzystwie Naukowym Organizacji i Kierownictwa (TNOiK), początkowo jako członka, a od 1976 r. jako przewodniczącego Sekcji Rolnej i Przemysłu Rolno-Spożywczego Oddziału Warszawskiego. Pod Jego kierownictwem Sekcja systematycznie organizowała ogólnokrajowe konferencje naukowe i upowszechnieniowe. W latach 1980-1991 Sekcja TNOiK wspólnie z Instytutem Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych zorganizowała 7 ogólnokrajowych konferencji. We wszystkich prof. Ziętara pełnił funkcję kierownika organizacyjnego, a w czterech także funkcję sekretarza naukowego. W 1981 roku Sekcja wraz z Instytutem Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych SGGW zorganizowała 2 konferencje naukowe, dotyczące kierunków zmian systemu zarządzania i organizacji w pgr i rsp. Tematyka tych konferencji wyprzedzała rozwiązania przyjęte w ramach ówczesnej reformy gospodarczej w 1991 roku. Sekcja Rolna i Przemysłu Rolno-Spożywczego TNOiK również zorganizowała konferencję na temat przekształceń własnościowych w rolnictwie, torując drogę rozwiązaniom prawnym przyjętym w ustawie z 19 października 1991 r. *o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa i o zmianie niektórych ustaw*. Z tytułu pracy w TNOiK Profesor został odznaczony Srebrną i Złotą Honorową Odznaką TNOiK oraz Srebrną Odznaką (Syrenką) za zasługi dla Warszawy.

Profesor W. Ziętara w latach 80. trzykrotnie kierował tematami badawczymi, wchodzącymi w skład resortowych problemów badawczych. Poczynając od 1991 roku do chwili obecnej kierował 15 grantami, w tym 10 promotorskimi, z których wszystkie zostały zakończone obronami prac doktorskich. Kierował także grantem finansowanym przez Komitet Integracji Europejskiej FIESTA II pt. *Ekonomiczna efektywność produkcji mleka w Polsce i wybranych krajach Unii Europejskiej*. Aktualnie współkieruje projektem badawczym MNiSzW pt. *Międzynarodowa Sieć Gospodarstw Porównawczych – bydło mleczne, Europejskie Stowarzyszenie Producentów Mleka, Agri Benchmark – żywiec wołowy. Konkurencyjność produkcji mleka i żywca wołowego w Polsce i na świecie*.

W latach 1997-2008 Profesor kierował Katedrą Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych SGGW. W tym okresie Katedra zajmowała czołowe miejsca w ocenie działalności naukowej, w tym dwukrotnie była wyróżniona nagrodą JM Rektora SGGW. Profesor W. Ziętara posiada rzadko spotykaną umiejętność tworzenia dobrego klimatu dla pracy naukowej i dydaktycznej, a także korzystnych warunków dla rozwoju zarówno młodszych, jak i samodzielnych pracowników naukowych. Wyznaje zasadę, że w takiej jednostce jak katedra naukowa, każdy z pracowników powinien wiedzieć co należy do jego obowiązków i czego się od niego oczekuje. Obca mu jest zasada ręcznego sterowania. Katedra w czasie kierownictwa prof. W. Ziętary znacznie powiększyła swój skład osobowy, wzmocniła swoją pozycję naukową, publikacyjną i upowszechnieniową.

Wśród osiągnięć organizacyjnych Profesora należy również wymienić pełnioną funkcję członka Senatu SGGW i działalność jako przewodniczącego Senackiej Komisji Finansowej SGGW, którą pełnił przez dwie kadencje w latach 2000-2005 oraz funkcję przewodniczącego Komisji Dydaktycznej Rady Wydziału Ekonomiczno-Rolniczego (obecnie Wydziału Nauk Ekonomicznych) SGGW.

Za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną był wyróżniany wieloma nagrodami, w tym 3 nagrodami I stopnia JM Rektora SGGW i 5 nagrodami II stopnia. Został odznaczony Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi.

W ramach działalności poza SGGW wymienić należy następujące funkcje:

- członek Komitetu Ekonomiki Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk (od 1996 r.),
- członek Rady Naukowej Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy (od 1996 r.),
- członek Kolegium Redakcyjnego „Zagadnień Ekonomiki Rolnej” (od 2000 r.),
- członek Rady Konsultacyjnej ds. Rolnictwa i Obszarów Wiejskich przy Prezydencie Rzeczypospolitej Polskiej (w latach 1993- 2004),
- prezes Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu (w latach 2000-2001),
- doradca prezesa Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa (w latach 1992-2002).

W ramach każdej z tych funkcji prof. W. Ziętara wykazywał dużą aktywność, wnosząc ważny wkład o charakterze merytorycznym i organizacyjnym.

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZA

Profesor Ziętara jest autorem programów i pomocy dydaktycznych, w tym podręczników i skryptów dla wielu przedmiotów nauczania. Jest bardzo cenionym dydaktykiem. Prowadzone przez Niego zajęcia cieszą się dużym uznaniem wśród studentów, co jest zasługą bogatej treści merytorycznej wykładów, praktycznego ich odniesienia, logicznego wyводу i doskonałego przygotowania. Brak w nich kokieterii i prób przypodobania się słuchaczom. Profesor Ziętara jest wymagający, a prowadzone przez niego egzaminy – w połączeniu pisemne i obowiązkowo ustne – są dokładnym sprawdzeniem wiedzy studentów i kończą się obiektywną oceną. Wysoko cenione przez studentów są prowadzone przez Profesora seminaria magisterskie oraz konsultacje dla magistrantów. Na szczególne podkreślenie zasługuje Jego umiejętność aktywizowania studentów do merytorycznego uczestnictwa w seminariach, wyrażającego się w zadawaniu pytań czy zabieraniu głosu w dyskusji nad wygłaszanymi przez studentów referatami dotyczącymi przygotowywanych prac magisterskich. Skutkuje to terminowym przygotowaniem prac magisterskich na wysokim poziomie.

WSPÓLPRACA Z PRAKTYKĄ

Praca naukowa Profesora w dużej mierze ukierunkowana jest na zastosowanie wyników badań w praktyce. Profesor utrzymuje ściśle kontakty z praktykami ze swojej dziedziny, jest osobą znaną i cenioną w środowisku wiejskim, odwiedził osobiście wiele przedsiębiorstw i gospodarstw rolniczych. Dla wielu przedsiębiorstw przygotowywał plany rozwoju, wielokrotnie doradzał kierownictwom przedsiębiorstw rolnych oraz dyskutował kwestie organizacyjno-ekonomiczne z rolnikami. Pomimo wielu lat zamieszkiwania w Warszawie, nie stracił kontaktu ze wsią. Wykorzystuje każdą nadarzającą się sposobność do odwiedzin gospodarstwa rodzinnego, przedsiębiorstw rolnych i gospodarstw, w tym gospodarstw swoich byłych magistrantów i znajomych. Przez wiele lat był doradcą prezesa Agencji Własności Rolnej (obecnie Agencja Nieruchomości Rolnych) Skarbu Państwa oraz członkiem Rady Konsultacyjnej ds. Rolnictwa i Obszarów Wiejskich przy Prezydencie Rzeczypospolitej Polskiej.

spolitej Polskiej. Jego przemyślenia i koncepcje znajdowały zastosowanie w budowaniu przemian własnościowych polskiego rolnictwa. W latach 90. przygotował wiele programów dla Telewizji Edukacyjnej „Notowania”, wielokrotnie jako wykładowca prowadził szkolenia dla rolników i przedsiębiorców rolnych. Przeciwwstawiał się nieracjonalnym pomysłom politycznym, m.in. podważaniu trwałości umów dzierżawy, administracyjnemu ograniczaniu wielkości obszarowej gospodarstw, nieuzasadnionym dopłatom do spekulacyjnie traktowanych upraw ekologicznych (np. plantacje orzechów włoskich). Działalność na rzecz praktyki rolniczej zaowocowała wysoką pozycją Profesora w środowisku wiejskim.

PROFESOR WOJCIECH ZIĘTARA JAKO CZŁOWIEK, KOLEGA I PRZYJACIEL

Profesor W. Ziętara jest człowiekiem skromnym, punktualnym i pracowitym. Można go określić jako tytana pracy, a pracy naukowej i dydaktyczno-wychowawczej w szczególności. Profesor jest humanistą, lubi obcować z ludźmi, ma łatwość nawiązywania z nimi kontaktów i jest im życzliwy, ale i wymagający. Kocha góry, pływanie i jazdę na rowerze. Jednocześnie jest realistą, nie poddaje się nieuzasadnionym uniesieniom, twardo stąpa po ziemi. Nie toleruje głupoty i sztuczności. Ceni racjonalność postępowania i zachowań. Jest wreszcie wypróbowanym kolegą i przyjacielem. Kiedy sytuacja to uzasadnia, potrafi docenić i pochwalić, kiedy nie – wyrazić opinię nielukrowaną, a nawet niepochlebną. Profesor dopuszcza odmiennosc poglądów i stanowisk, lecz oczekuje argumentów.

Profesor Wojciech Ziętara jest osobą znaną i cenioną w nauce, dydaktyce, praktyce gospodarczej i rolniczej. Ma bardzo rozległy i bogaty dorobek w każdej z tych dziedzin. Jest niekwestionowanym autorytetem, wybitnym uczonym w dziedzinie nauki o przedsiębiorstwie rolniczym. Cieszy się dużym uznaniem wśród studentów i absolwentów, praktyków, pracowników naukowych ze środowiska nauk ekonomicznych, władz Uczelni i Wydziału oraz pracowników Katedry Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw SGGW.

NA PODSUMOWANIE

Jubileusz 70-lecia urodzin profesora doktora habilitowanego doktora honoris causa Wojciecha Ziętary jest nie tylko okazją do podsumowania dotychczasowego Jego wielopłaszczyznowego dorobku, podkreślenia zasług w rozwoju nauki, kształceniu kadr naukowych i studentów, wdrażaniu osiągnięć naukowych do praktyki czy złożenia najlepszych życzeń, dobrego zdrowia i wszelkiej pomyślności, ale także wyrażenia oczekiwań dalszej aktywności Profesora dla dobra nauki, rozwoju pracowników naukowych, studentów i dobrego środowiska wiejskiego.

Sto lat, Drogi Profesorze, Kolega i Przyjacielu!

Adres do korespondencji:
prof. dr hab. Henryk Runowski
Katedra Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
ul. Nowoursynowska 166
02-787 Warszawa
e-mail: henryk_runowski@sggw.pl